

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΤΟ ΛΟΓΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Δ.Ο.Ε.) ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Αμαλία Α. Υφαντή
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Πανεπιστήμιο Πατρών

Δήμητρα Τρίγκα
Υποψήφια Διδάκτωρ
Πανεπιστημίου Πατρών

Abstract

This study examines the views of the Federation of Greek Primary School Teachers (D.O.E.) on the education of the citizen in primary education during the period 1975-2009. The data were drawn from 54 issues of the Federation's official bulletins. The method of research was the qualitative content analysis, and the period of study was divided into three sub-periods: 1975-1981, 1981-1989, 1990-2009. Data analysis revealed that, during the first period, D.O.E. emphasized the democratization of the educational process in the formation of the democratic citizen. During the second period, D.O.E. focused on the formation of the active democratic citizen, who would be able to contribute to the transformation of Greek society. During the third period, D.O.E. conceptualized the formation of the democratic citizen in the context of a broader national framework, and, contrary to the philosophy of liberal globalization, it suggested the provision of democratic and humanistic education.

Λέξεις κλειδιά

Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.), Διδασκαλικό Βήμα (Δ.Β.), πρωτοβάθμια εκπαίδευση, πολίτης, δημοκρατία.

0. Εισαγωγή

Η σύνδεση της εκπαίδευσης με την παιδεία του πολίτη αποτελεί έναν διαχρονικό, φιλοσοφικό και εκπαιδευτικό προβληματισμό στις οργανωμένες κοινωνίες και εντοπίζεται από την αρχαιότητα έως σήμερα.

Κατά την αρχαιότητα, πρώτος ο Αριστοτέλης στα *Πολιτικά* και στα *Ηθικά Νικομάχεια* ασχολείται ενδελεχώς με την παιδεία του πολίτη της άμεσης αθηναϊκής δημοκρατίας, καταθέτοντας ορισμένες από τις πλέον θεμελιώδεις αρχές αυτής, οι οποίες αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης και προβληματισμού για τις επερχόμενες γενεές. Ο Αριστοτέλης εκφράζει την άποψη ότι η παιδεία του πολίτη αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος με την έννοια της προαγωγής του πολιτεύματος της πόλης και ως εκ τούτου θεωρεί ότι θα πρέπει να απευθύνεται ισότιμα προς το σύνολο των πολιτών (Αριστοτέλης, *Πολιτικά*, Η' 1337a, 1-18). Η παιδεία του πολίτη δεν έχει μόνον γνωσιολογικό αλλά και ηθοπλαστικό χαρακτήρα, με την έννοια ότι αποβλέπει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του πολίτη (βλ. πχ.: Αριστοτέλης, *Ηθικά Νικομάχεια*, βιβλίο Α'). Στην Αριστοτελική φιλοσοφία, η δημοκρατική παιδεία λαμβάνει δύο όψεις, την τυπική διδασκαλία και την άσκηση, δηλαδή τον καθεαυτό εθισμό του πολίτη στη δημοκρατική λειτουργία της πόλης (Αριστοτέλης, *Πολιτικά*, Α' 1103b, 3-6).